

Model optimalizace komplexní péče o osoby s infekcí HIV

Student: MUDr. Sam Hofman, MHA

Školitel: doc. MUDr. Dalibor Sedláček, CSc.

Klinika infekčních nemocí a cestovní medicíny LF UK a FN Plzeň

Abstrakt

Úvod: Onemocnění vyvolané HIV se dnes považuje za chronické, léčitelné, délkou a kvalitou života srovnatelné s běžnou populací. Komplexní péče o osoby žijící s HIV (PLWH) spočívá ve správné indikaci antiretrovirotik (ART), optimální motivaci, pravidelném užívání léků, absolvování kontrol a podrobení se všem doporučením ošetřujícího lékaře, což se souhrně označuje jako adherence.

Cíle a záměry: Hodnocení adherence léčby ART u souboru PLWH. Zlepšení informovanosti PLWH, upozornit na riziko vzniku rezistence HIV a následné selhání léčby.

Soubor nemocných a metody sledování: Základní soubor tvořily PLWH, dlouhodobě sledované v HIV centru FN Plzeň. Adherence se hodnotila podle hladin ART, stanovených v moči pomocí vysokotlaké kapalinové chromatografie (HPLC), ve vztahu ke klinickým údajům, virové náloži (HIV RNA, tj. VL) a absolutním počtům CD4⁺ a CD8⁺ lymfocytů T. K hodnocení psychického a fyzického stavu, sociálních vazeb, vzdělání a schopnosti relaxace sloužil modifikovaný dotazník SF 36. Statistické vyhodnocení se provedlo pomocí software SAS, V. 9.4 a Statistika.

Výsledky výzkumu: Ze souboru 151 PLWH se vybralo 18 (11,9 %) osob s nulovými hladinami a 20 (13,2 %) subjektů s hladinami ART do 10 mg/l. Jejich sledování probíhalo 6-12 měsíců. Prokázala se statisticky významně nižší virová nálož u osob adherentních v době provedení testu na přítomnost ART v moči. Hodnoty CD4⁺ u adherentních osob byly dle očekávání vyšší, avšak podobně jako u hodnot CD8⁺ lymfocytů T se statistická významnost neprokázala. Dotazníkové šetření posoudilo subjektivní faktory ovlivňující stupeň adherence. PLWH považují za důležité: kvalitní péči s navozením důvěry, nízké riziko vzniku oportunních infekcí, soběstačnost, kvalitu spánku, zvládání volnočasových aktivit a dobré rodinné vztahy. Kvalita života a spokojenost ve sledovaných oblastech byla u adherentních PLWH vyšší. Vývoj rezistence proti některým skupinám ART, vlivem non-adherence nelze zcela vyloučit u 11 osob.

Závěry: Non-adherence může být příčinou vývoje rezistence HIV a selhání léčby ze strany pacienta. PLWH s nulovými a nízkými hladinami nukleosidů v moči se opakovaně instruovaly o nutnosti pravidelného, trvalého užívání léčiv. Pravidelné kontroly s laboratorním vyšetřením slouží k včasnému odhalení vzniku rezistence i některých vedlejších účinků léčby, které jsou zprvu detekovatelné pouze laboratorně.

Klíčová slova: adherence; antiretrovirové; HIV; psychosociální; léčba; virová nálož